

Urednik izdanja
Tea Jovanović

Naslov originala
Katharina Volckmer
THE APPOINTMENT

KATARINA FOLKMER

PREGLED

Prevod sa engleskog
Igor Solunac

 dereta

*U spomen na Dejvida Milera,
u čijoj sam stolici napisala ovaj roman*

Možda nije najbolji trenutak da ovo spomenem, doktore Zeligman, ali upravo se setih – sanjam tako jednom da sam Hitler. I sad me je stid da o tome govorim, ali u snu sam zaista on. Stojim na balkonu i držim govor gomili zatucanih sledbenika. Nosim uniformu sa onim smešnim, potklobučanim nogavicama, osećam brčiće na gornjoj usni, a desnom rukom mlata-ram i gromkim glasom bacam prisutne u zanos. Ne sećam se tačno o čemu je bio govor – valjda o Musoliniju i nekakvoj besmislici o proširenju granica – ali nije ni važno. Šta je fašizam ako ne ideologija radi sebe same? Nema tu nikakve poruke, a na kraju su nas Italijani svejedno preduhitрили. U ovom gradu ne mogu preći više od sto metara, a da ne naiđem na reči *pasta* ili *espresso*, dok njihova odurna zastava visi na gotovo svakom ćošku. Reč *sauerkraut* ne vidim nigde. Uz našu bednu kuhinju nije ni bilo nade da održimo hiljadugodišnje carstvo. Ipak postoje granice onoga što se ljudima može nametnuti, a nakon druge porcije naše nazovihrane, svako bi se otimao dok se ne oslobodi. To nam je uvek bila slaba tačka, jer nismo stvorili ništa u čemu bi se moglo uživati bez nekog višeg cilja. Činjenica da u nemačkom ne postoji reč za zadovoljstvo

nije beznačajna – znani su nam samo požuda i radost. Grlo nam nije dovoljno vlažno da nekom popušimo iz čistog obožavanja, pošto smo svi odrasli na previše suvog hleba. Znete na koji mislim? Onaj odvratni hleb koji jedemo i još se drugima hvalimo, kao da održavamo nekakav mit? Mislim da je to božja kazna za sve zločine koje smo počinili, te zbog toga u Nemačkoj nikad neće nastati nešto tako čulno poput francuskog bageta ili vlažno kao engleski mafin od borovnice koji jedemo u ovoj zemlji. To je jedan od razloga zbog kojih je pala odluka da odem – nisam mogla više da učestvujem u tom laganju o hlebu. Nego, držim ja tako ono što bismo danas nazvali govorom mržnje i lepo osetim kako to orgijaško pljeskanje ispod mene služi samo kao slabašna nadoknada za moje očigledne nakaznosti. Naravno, znam kako nisam ni blizu arijevske slike savršenstva o kojoj baljezgam tolike godine. Mislim, nemam unakaženu nogu, ali ni svi mrtvi Jevreji ovog sveta niti moja navodno čista vegetarijanska ishrana ne mogu me učiniti kandidatom za neki vruć film Leni Rifenštal. Osećam se poput varalice. Zar niko ne primećuje da ličim na mator krompir s kosom od plastike? I dalje se sećam tuge dok se budim i shvatam kako nikad neću biti jedan od onih prelepih plavokosih nemačkih momaka s telom grčkog atleta i kožom koja se tako divno zlati na suncu – osećaj da neću postati ono što je trebalo da budem.

Neću da kažem kako mi je žao Hitlera, niti je prihvatljivo da neko izbriše čitavu civilizaciju s lica zemlje zbog nezadovoljstva sopstvenim telom dok žrtve

predstavljaju sve što o sebi mrzi, ali jeste me kopkao njegov lični život. Hitlerova svakodnevnica. Doktore Zeligman, jeste li ikad razmišljali o Hitleru u pidžami? Tek se probudio i kosa mu je razbarušena, posrće po sobi i traži papučice? Neki jadničak je sigurno napisao knjigu o njegovom životu kod kuće, ali više volim da o tome maštarim – knjige ga zasigurno prikazuju kao dosadnjakovića. Tačno mogu da zamislim posteljenu prekrivenu svastikama i pidžamu koja ide uz nju, sve do zdele za doručak. Jednom prilikom, tokom posete Poljskoj, videla sam ih u neobičnoj antikvarnici posvećenoj suvenirima u čast nekadašnjih mučitelja, gde su prodavali zdele i tanjire s malecnim svastikama na dnu. Skoro da je ličilo na neki izopačeni svet *barbika* u kojem, ako dovoljno dugo štetiš, možeš kupiti nov život, blistav i savršeno skladan. Mogla sam zamisliti i spotove na televiziji u kojima se dobro nauljena lutkica Hitler pojavljuje na konju prekrivenom šljokicama. Tu izbavlja neku vrlu Nemicu iz šaka pohotnog Jevrejina, a zatim s njom odjaše u suton, spasavši i očuvavši čistu rasu. Ma koliko bili vični korišćenju medija, čini mi se da su nacisti u ovom slučaju propustili izuzetnu marketinšku priliku. Zamislite samo koliko bi se nemačka deca zabavljala da, recimo, od *lego* kocki sagrade koncentracioni logor po imenu Frojdenštat (*Grad radosti*) – napravi furunu po želji, upravljaj deportacijama i ne zaboravi da svom narodu obezbediš dovoljno *lebensraum*, to jest životnog prostora. Mogli su čak pokrenuti i *vruću liniju* – pored rukavica i abažura sačinjenih od ljudske kože, dala bi se napraviti i seksualna pomagala

po uzoru na konje, i to od prave kose neprijatelja. No dobro, taj voz je svakako prošao. Ne, zaista ne želim da vas uvredim, doktore Zeligman, pogotovo ne sad dok vam je glava u mom međunožju, ali zar ne mislite da ima nečeg razvratnog u vezi s genocidom?

Pre neki dan dok sam se vraćala s posla, izvesno jažno stvorenje bacilo se pod voz želeći da u večnost ode uz pompu i, kao poslednji čin naše savremene borbe protiv očaja, zezne ostale bednike koji se vraćaju s posla. I tako sam morala da pešačim kroz jedno od onih londonskih naselja u kojima žive ljudi prethodnih naraštaja, s pravim nameštajem i čistim kadama, blistavim prodavnicama za decu zbog kojih detinjstvo izgleda kao francuski izum, baštama pred kućom u koje je proleće izgleda stiglo ranije nego drugde. Naročito volim tamne cvetove magnolije – deluju tako otmeno, gotovo grimizno. Jeste li ih videli, doktore Zeligman? Nikome ne bi palo na pamet da baci đubre ispred jedne od tih kuća – čak i na grubu ljudsku prirodu imaju blagotvorno dejstvo. Ali zato se u mom dvorištu neprekidno dešavaju kojekakvi ispadi. Šta sve u njemu nisam pronašla kad ujutru razmaknem zavese! Od zarđalih frižidera, do ofucanih torbica s kozmetikom i rabljenih igračaka. Pitam se šta je to na meni što drugima daje povoda da pomisle kako ću se obradovati pokvarenim predmetima, a u poslednje vreme sam zaista na ivici da se izložim javnom poniženju i okačim molbu da to više ne rade, što se gotovo graniči s prošnjom hrane ili čistog para donjeg veša. Jeste li ikad pokušali da naterate nekoga da poštuje vaše osnovno ljudsko dostojanstvo? Ne tražim

ništa preterano poput uzvišenog seksa ili nepatvorenih osećanja – samo mi bar ponekad ostavite nešto zabavno. Kako stoje stvari, izgleda da me je zaposela neka izvitoperena vila koja se postarala da nijedan princ ne primeti moj prozor i da mi snovi mirišu na lisičju mokraću i podsećaju na plastiku kakvu ste sigurno videli u dokumentarcima o ubijanju Majke Prirode. Na kraju postaju predmet krivice i gađenja, pa se noću trudim da zaspim bez jasnih snoviđenja sopstvene budućnosti. Zbog toga sam odavno prestala da idem u delove grada gde ne bih mogla da priuštim stan, jer inače u njima svoje promašaje vidim kao pod lupom i podsetim se svega što mi roditelji nikad neće oprostiti. Zašto nisam raširila noge u pravom trenutku, bolje se brinula o svom telu i udala za muškarca koji u prednjem dvorištu ima tamna stabla magnolije? Mogla sam biti jedna od onih žena u pomodnim kaficima bez ijedne brige na svetu. Kao da živim u prodavnici čokolade. Mislim da zato bogati ljudi izgledaju kao da ih je neko upravo pojebao veštačkom kitom na kaišu, dok im drugi u susednoj sobi peglaju mirišljave čiste čaršave. Deca su im manje ružna jer mogu da ih priušte, pa potomci znaju kako imaju pravo da postoje na ovom svetu. Mora da tako deluje osećaj nadmenosti. Mislite li da je greška što sam umesto toga došla kod vas?

Doktore Zeligman, ne bojim se onog što ćemo učiniti. Nije me strah ni smrti, niti ičeg sličnog. Znam da vama mogu verovati i da je smrt nêma. Nikad nas ne ubija nešto glasno, ono od čega povraćamo, vrištimo i plaćemo. Te pojave samo traže pažnju. One su nalik

mačkama u proleće – žele da osete kako pružamo otpor, probude nas usred noći i slušaju melodiju naših klevti, ali nam ne žele zlo. Smrt je ono što u nama raste i naposljetku će prsnuti, napuštajući prirodne tokove i bujicom ugušiti sve što treba da diše. Zaraze koje neprijetno jačaju, srca koja se bez upozorenja slome. Upravo tu filmovi i televizijske emisije greše – ljudi retko tako stradaju. Sve je to već u nama, i način na koji ćemo umreti, drugi tu ništa ne mogu. Baš kao što svi ljudi koje ćemo povrediti i sjebati izvesno vreme hodaju planetom. Oduvek mi je bila čudna ta pomisao da nam je čitav život zapravo već ovde. Jedino nas poimanje vremena uteruje u pravolinijski pogled na svet. Ali baš zato se ne plašim, doktore Zeligman – osećam kako mi nije suđeno da umrem od vaše ruke. Suviše je nežna da ostavi ožiljak.

Nije da se nisam zaljublivala. Znam da me ne vidite baš dobro, ali ne želim da mislite kako sam jedna od onih bezdušnih i bezosećajnih osoba. Radi se samo o tome da zaljublivanje nije jednostavno. Za mene nije bilo predvidljiva delatnost kao za većinu drugih ljudi jer moja ljubav nije odgovarala stvarnosti. I to zato što nijedna ljubav nije preživela predstavu koju sam imala o njoj, a ni K nije vladao sopstvenim rečima. Zato sam najveći deo vremena provela sama – zapravo toliko usamljena da sam pre neki dan zamalo učinila nešto glupo zbog čega bih izgledala još budalastije. Iznenada sam se prisetila slomljenog srca i pomislila kako bih pisanjem tog pisma naterala sudbinu da zažali neke od odluka koje je donela. Jedna od mojih brojnih nakaznosti je i

ta što o sudbini uvek razmišljam kao o zabrinjavajuće debeloj osobi koja na ležaljci miluje nekog jadnog ljubimca i čeka da joj se udovolji hirovima. Uvek mislim kako postoji način da se do te osobe dopre i na njene odluke utiče time što ću nositi posebnu naušnicu, ili neću ući u određeni voz. Ili možda razmišljanjem o posebnom načinu na koji bih izvela samoubistvo. Tako jednostavno potiskujem činjenicu da moje misli niko ne čuje i da mi se najveći deo života odvija u mračnoj praznini. Znam da nema nikakve razlike da li ustajem na desnu ili levu nogu, niti je na delu nekakva viša sila, te da bi mi se moglo desiti da sebi otfikarim stopalo ili utrljam kiselinu na četkicu za zube. Osoba na ležaljci ne bi ni trepnula i svejedno bi me poslala mojim nezanimljivim putem – ne bi mi se čak ni imena setila. Ponekad je čujem kako jadnom ljubimcu nudi grožđe i zažalim što sam se rodila u ovoj ružnoj ljudskoj koži. Samo zamislite da ste nečiji ljubimac, doktore Zeligman – kakvu biste bezuslovnu ljubav probudili. Za vas bi vlasnica činila sve – zimi bi ostavljala upaljen radijator iako ne može da priušti račun za struju, a ako biste joj vratili na omiljeni par cipela, očistila bi ih uz osmeh. A onda, kad bi vam jednog dana dozlogrdilo, mogli biste izleteti na ulicu i stradati pred njom, i tako joj slomiti bedno srdašce. Tako barem za sobom ne biste ostavili ništa, osim možda ogrlicu i nekoliko omiljenih ćebenceta, ništa što ne bi mogla da zakopa negde pozadi kuće u bašti. Ne bi bilo nasleđa, niti nečeg što bi potomci morali da obave. Ostale bi samo isprazne noći i šetnje bez ikakve svrhe. Ne bi se našla u mom ili

položaju moje porodice, doktore Zeligman. Pošto mi je deda nedavno umro, ostalo nam je u amanet da izađemo na kraj sa oporukom starca kojeg nismo poznavali, a kad sam prošle nedelje videla majku na sahrani, bila je vidno uzrujana, i to ne samo zbog mog stanja.

A opet, zamalo da napišem to pismo gospodinu Šimadi. Znam da se možeš navići na seksualne igračke i da, ako se počastiš preteranim brojem besplatnih vrhunaca, otupiš pa ti pravi susreti postanu besmisleni. Ipak, oduvek sam želela prijatelja za dopisivanje. Kao dete sam slala pisma na te oglase, ali niko mi nije odgovorio. Nemačka dečica mora da su još tad osetila kako sa mnom nešto baš i nije u redu, a možda su samo mislila da sam nevešti pedofil. U svakom slučaju, iskreno sam želela da se dopisujem s gospodinom Šimadom u vezi s njegovim robotima ili, priznajem, zamolila bih ga da napravi jednog za mene. Videla sam ga na televiziji kako priča o seksualnim spravicama koje je osmislio i sastavio – delovao je veoma uzbuđeno u vezi sa svojom zamisli. Ličio je na savremenog spasitelja, Isusa s dildom koji hoda. Znam da su ti roboti osmišljeni da ispunjavaju seksualne potrebe muškaraca, kad im je priroda već namenila da im se ugađa, ali koliko bi mu bilo teško da napravi jednog sa elektronskom kitom? Verovatno mislite kako bi to bilo užasno tužno, doktore Zeligman – skoro da osećam kako se mrštite tamo dole – ali morao bi da ga doradi veoma malo, ukloni grudi, zapuši jednu rupu, a do lica mi baš i nije naročito stalo. Zar ne mislite kako bi bilo najbolje kad bismo svi imali sopstvenog robota s kojim bismo mogli da se

pojebemo? Kad bismo svi bili zadovoljni i lišeni potrebe da objašnjavamo svoje želje? Ali onda bi verovatno smislili neki glup razlog zašto su muški roboti opasni ili nepotrebni, jer bi ljudi bez kite uvek mogli da pronađu nekog iza ćoška. I kako se ljudi bez kite moraju obuzdati da se ljudi s kitom ne bi osećali zastrašeno, pošto je iz nekog razloga jako loše kad su muškarci zastrašeni. Znae, moja želja nije politička – odavno sam prestala da brinem o tome da će sveopšte nasilje naškoditi mom telu. Samo sam umorna, a sama pomisao da budem u stanju da se usredsredim na sopstvenu strast čini se kao davno izgubljen san. Da mogu isključiti svog partnera kad mi ponestane osećanja.

Na kraju nisam imala hrabrosti, bojala sam se kako će gospodin Šimada pomisliti da sam čudak. On verovatno dobija dosta neobične pošte, ali pomisao kako bi me mogao osuđivati čovek koji na drugoj strani sveta pravi lutke za jebanje poprilično me je uznemirila. Pritom, nikad nisam bila u Japanu i ne znam ni kakva su pravila ponašanja prikladna. I da sam pokušala da objasnim okolnosti u kojima se nalazim i kako nameravam da koristim robota, pismo bi bilo veoma dugo, a on bi se možda smorio do smrti i nikad ga ne bi pročitao do kraja. S druge strane, šta ako moje okolnosti nisu ništa naročito? Sigurno se i u Japanu slamaju srca, šta kažete? Kad malo bolje razmislim, gospodin Šimada bi svakako razumeo, tako da ću mu možda i pisati kad se sve ovo završi. Mislim, zašto biste se uopšte pojebali s komadom plastike ako ne da biste sačuvali srce? Zasigurno će se predomisliti i napraviti mi kiticu koja priča. Jeste li ikad

bili prisni s neživim predmetom, doktore Zeligman? Uvek sam se brinula da u sebe ubacim nešto električno, kako me tamo dole ne bi ubila struja, pa da me pronađu u nekom krajnje nesrećnom položaju. Zamislite taj naslov „Samicu sa dve mačke ubio pokvareni vibrator“. Šta bi bilo tragičnije? Da li vam neki takav slučaj pada na pamet? Mislim, znam da postoje garancije, a Japan nije Kina, pa se sve proizvodi po izuzetno visokim standardima, ali u prošlosti se nisam usudila. Ili da budem iskrena, a pošto je ovo zdravstveni pregled pa bi podatak mogao biti značajan, nikad u vaginu nisam gurala ništa osim banane. Radilo se o vrsti s debelom korom i ivicama koje skoro podsećaju na nabrekle vene. Sad o tome ne želim ni da razmišljam, ali u to vreme me je napalilo, a činilo se i kao da opasnosti zapravo nema. Međutim, ishod je bio ispod očekivanja. Sve se brzo osušilo, a umorila sam se od mrdanja rukom. To je bilo pre nego što sam saznala da se lubrikant u suštini može staviti na bilo šta i konačno shvatila zašto se ljudi ponekad zateknu u bolnici s pola dnevne sobe u dupetu. Mislim da nam samoća to radi – zaboravljamo kako da izrazimo svoje želje.

Čini mi se kako će početi da pada sneg, doktore Zeligman. Oni oblaci izgledaju kao da će prsnuti, a i vazduh je mirisao na zimu dok sam dolazila kod vas. Znete onaj trenutak kasno popodne kad posebna vrsta sive naizgled postane deo atmosfere, samo što ne proguta svetlost, i odjednom je teško razlučiti šta vidite, a šta osećate? Kad je dovoljno hladno da oko ljudskih tela uočavate toplotu koju odaju? Ali drugim danima mora

da imate veoma lep pogled odavde. Da li ikad sedite u parku ispred svog prozora? Dok sam još imala posao, na pauzi za ručak izlazila sam u jedan od onih lepih parkova koje bi Nemci upropastili, dok ih Britanci neguju kao sveta mesta s pravim cvećem i dobronamernim psima. Ali sad više ne idem. Bojim se da bi ljudi mogli primetiti šta mi se dešava, a osećala bih se kao varalica da sedim tamo u trenutnom stanju. Prestala sam da odlazim u park i zato što bi mi od redovnog slušanja tuđih razgovora prokrvarili organi. Ništa vas okrutnije ne može podsetiti na to koliko je život zapravo otrcan. Sve dok razgovaram samo sa sobom, štošta se može zabašuriti, ali ako se slučajno izložim besmislenom ćeretanju drugih, istog časa me obuzme veoma snažan nagon da se ubijem, pošto više ne mogu da zanemarim činjenicu da smo ništa drugo do zvezda na samrti koja pluta u beskrajnoj praznini, a ne zaslužujemo ni sunčevu svetlost koja nas održava u životu. Da se ja pitam, sunce bi trebalo da se što pre rasprsne i dokrajči ovu uskovitlanu glupost. Razmišljala sam čak i da začutim. Možda vam je teško to da zamislite, doktore Zeligman, ali jednostavno nisam više želela da budem deo tog usmenog zagađenja. Dok sam još običavala da sedim u parku, priželjkivala sam da se po tim bezumnim ljudima poseru golubovi, kako bi ih obeležili i ukaljali zbog počinjenog prestupa, pošto ne shvataju da njihove takozvane ličnosti nisu ništa drugo do slojevi zamenljivog proseravanja. Jedino tako sam se mogla zamisliti kao golubarka. Zamišljala sam vrste hleba i semena kojima bih hranila svoje ptičice da bi ih pretvorile u oduran,

žućkastosmeđi izmet, koji bi prosipale po ljudskim glavama, kaputima i hrani. To bi ih valjda zaustavilo u proseravanju i nastupio bi, kako god kratak, trenutak tišine u kojoj bi se čuli samo njihov očaj i zadovoljno gugutanje golubova. Eto, takvi su moji snovi, doktore Zeligman, i ako malo bolje razmislite o tome, upravo ovi sićušni činovi osvete i jesu ta ključna razlika, a golubovi polako i sigurno uništavaju pročelja naših voljenih gradova beskonačnom kišom izmeta. Pomislite samo na gargojle Notr Dama ili one divne zgrade u Veneciji kako se tope pod pljuskom prirodne kiseline, a u blizini ćete spaziti sitnu golubarku koja se smeši još jednoj pobedi. Zamislite da su nacisti to znali. Navodno, pokušavali su da obučavaju pčele, iako ne znam u koju svrhu. Možda je trebalo da nanjuše Jevreje i izbodu ih na smrt. A opet, ako se Holivud time dosad nije bavio, onda verovatno i nije istina. Kako bi inače odoleli filmu pod nazivom *Hitlerovi pčelari*, kad su već iskoristili sve moguće *Hitler i...* naslove? Još uvek čekam *Hitlerovu grickalicu* i *Istinu o Hitlerovoj frizuri*. Sasvim sam sigurna da su imali golubove pismonoše za svoje glupe šifrovane poruke, ali i u to da nisu bili svesni razarajuće moći ptičjeg izmeta. Nadmoćni kao i uvek, Švajcarci to znaju. Jednom sam negde pročitala kako je uprava Ciriha unajmila čoveka da ide kroz grad i preko dana puca u golubove. Pitam se da li je to uključivalo i golubarke kao izvore neobuzdanog ženskog delovanja, zvanično neжебive poput veštica i kaluđerica, pa samim tim isuviše slobodne. Šta mislite, jesu li Švajcarci sposobni za takvu vrstu higijene?

Katarina Volkmer
PREGLED

Za izdavača
Dijana Dereta

Urednik izdanja
Tea Jovanović

Lektura i korektura
Agencija Tekstogradnja

Likovno-grafička oprema
Marina Slavković

Prvo DERETINO izdanje

ISBN 978-86-6457-359-7

Tiraž
1500 primeraka

Beograd, 2021.

Izdavač / Štampa / Plasman: **DERETA doo**, Vladimira Rolovića 94a,
11030 Beograd, tel./faks: 011.23.99.077; 23.99.078, **www.dereta.rs**
KNJIŽARA DERETA, Knez Mihailova 46, Beograd, tel.: 011.26.27.934, 30.33.503

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.111-31

ФОЛКМЕР, Катарина, 1987–

Pregled / Katarina Folkmer ; prevod sa engleskog Igor Solunac. – 1. Deretino izd. – Beograd : Dereta, 2021 (Beograd : Dereta). – 101 str. ; 20 cm

Prevod dela: The appointment / Katharina Volckmer.
– Tiraž 1.500.

ISBN 978-86-6457-359-7

COBISS.SR-ID 32577801